

Vydalo Město Měno ve spolupráci s CHKO Kokořínsko a ZŠ Měno.
Vydáno: r. 2010 (ke stažení na stránkách CHKO Kokořínsko)

www.mseno.eu; www.kokorinsko.nature.cz

Cinibulkova naučná stezka

pracovní listy

Pracovní listy byly vytvořené ve spolupráci
Města Mšena, CHKO Kokořínsko a základní
školy Mšeno

Odovědi na otázky z pracovních listů

Historie:

Odp1: Augustyn Heřman, Jan Křtitel Piška, F.S. Hulicius, Josef Ladislav Pič, Julie Pišková, Josef Janatka, T.F. Šimon

Odp2: kostel Sv. Martina

Lesní fauna:

Odp1: divočák je všežravec – smlsne si na lesních plodech, kořínkách, semenech, drobných hlodavcích i mršinách

Odp2: přispívá k rozkladu a transportu organických látek a tím ke zvyšování kvality půdy

Geologie:

Odp1: nauka o Zemi

Odp2: původně zde byl pískovcový blok – na něj působila eroze (vítr, voda, slunce) – blok zvětrával a tvaroval se. V pískovci jsou různé tmele – železitý, hlinitý, křemitý. Železitý je nejpevnější – zvětrává pomalu = poklice, hlinitý je nejměkčí, zvětrává rychle = přechod mezi poklicí a nohou, křemitý – je mezi, tvoří kužel pod poklicí

Lesy:

Odp1: jsou 4 – mechové, bylinné, keřové a stromové

Odp2: v umělých (vysazovaných a udržovaných lesích) bývá porost ve většině případů stejně starý a bývá vysazován pravidelně; oproti tomu v přirozených lesích jsou stromy různého stáří a rostou kde chtějí

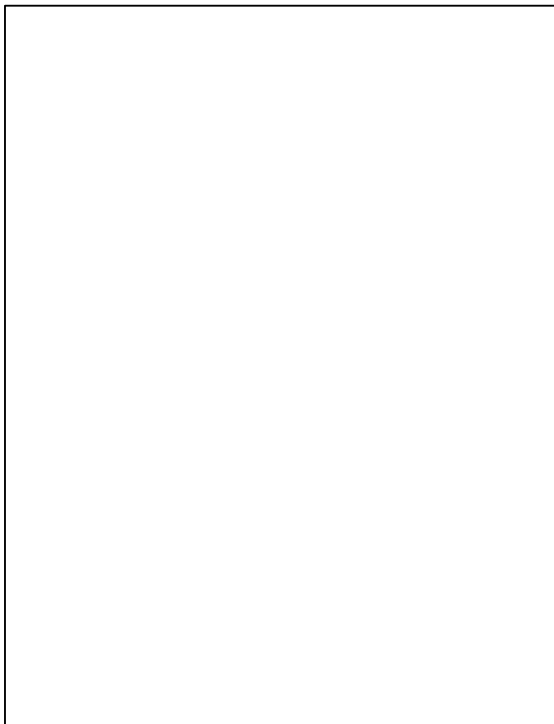
Lesní flóra:

Odp1: z listů na podzim odchází chlorofyl – zelené barvivo a díky tomu vidíme ostatní barviva v listu obsažené; na zimu listy opadají, aby se z nich neodpařovala vlaha, kterou strom v zimě ze zmrzlé půdy nemůže čerpat

Odp2: brusinka má červenou bobuli a na zimu neopadá

Pro děti:

Nakreslete trasu přes Bludiště, které jste navštívili na Cinibulkově naučné stezce...

Popis trasy:

Cinibulkova naučná stezka začíná ve Mšeně a po 9km cesty krásnou kokořínskou přírodou se do Mšena opět vrací.

Stezka vede skrz les, pole, labyrint kokořínských skal i po poklidných lesních cestách. Čeká Vás zde pět zastavení, na kterých se dozvíte zajímavosti o Mšeně a jeho historii a o přírodě kolem Vás. Na projití Cinibulkovi naučné stezky (dále pouze „NS“) budete potřebovat přibližně 3 hodiny.

Na trase NS i v jejím bezprostředním okolí je mnoho zajímavostí, které určitě stojí za povšimnutí. Např. přímo na trase můžete prozkoumat místní Bludiště, můžete se vyfotografovat u Obří hlavy a Žáby, zblízka si prohlédnout Faraona nebo prozkoumat Prolezovačky.

Nedaleko od stezky se nachází Mšenské Pokličky – jedinečný geologický útvar, který má ve znaku i CHKO Kokořínsko.

Délka okruhu: 9km

Počet zastavení: 5

Náročnost NS: Středně náročné

1. Les

Stezka nás zavedla k první zastávce. Ze silnice jsme sešli do hlubokého kokořinského lesa – pojďme se tedy o něm něco dozvědět.

Odpověděli jste správně?

Odp1: duby, buky, javory, jedle, lípy, břízy

Odp2: duby, borovice, lípy, ovocné stromy, jedlé kaštiny, atd.

Otázky navíc:

- Les můžeme dělit na tzv. patra. Věděli byste kolik jich je a jak se jmenují?
- Věděli byste základní rozdíl mezi lesem umělým a lesem přirozeným?

Víte, že...???

- v ČR převažují lesy umělé (kulturní)? S pěstováním lesa se započalo již v polovině 18. stol. Rozvíjel se průmysl a přibývalo obyvatel – všichni potřebovali dřevo na topení, výrobu a jako stavební materiál
- stromem roku 2010 je bříza? Tento strom dosahuje výšky až 30m a dožívá se maximálně 150 let. Její dřevo je ceněno jako palivo, z proutí se vyrábí košťata a kůra se používala na psaní před objevem papíru

Otázky k doplňovačce:

1. která velká událost v minulosti měla vliv na vývoj Mšena (stala se v r. 1670 a bylo při ní zničeno 40 domů, kostel, radnice i škola)
2. opak pekla a nedaleká osada SZ od Mšena
3. nejčastější druh stromu v mšenských lesích
4. jak se jmenuje místo na Cinibulkově stezce, kde se v době třicetileté války zastavilo vojsko vedené Lennartem Torstensonem (r.1643)
5. jak se nazývá tradiční, z části dřevěné stavení z Kokořinska? Mnoho těchto domů najdete např. v Nosálově nebo na Olešně
6. jaké zařízení ve Mšeně bylo častým cílem návštěvníků a rekreantů z širokého okolí? Poradíme, že toto zařízení je vystavěno ve stylu art-deco a slouží Mšenu od roku 1932
7. jak se jmenuje nedaleký hrad, který podle pověsti obýval loupežník Petrovský se svou bandou?
8. jak se nazývá červeně značená turistická cesta vedoucí z Mělníka přes Kokořinský důl až na Bezděz
9. jak se nazývá říčka protékající Kokořinským dolem
10. jak se nazývá geologický útvar, který svým vzhledem připomíná hřib a je i ve znaku CHKO Kokořinsko
11. jak se nazývá 42m vysoká rozhledna nedaleko Nosálova
12. jak se nazývá místo na Cinibulkově NS, odkud můžete vidět velkou část Houseckých vrchů

2. Geologie

Nyní stojíme před branami Bludiště. Na tomto zastavení se dozvíme důležité informace o geologickém vývoji Kokořínska. Cestou ještě budeme mít možnost vidět, jak příroda dokázala kouzlit s tvary kokořínských skal. V Bludišti si můžete prohlédnout, co dokázala s jejich povrchem – jsou zde krásné ukázky voštin.

Odpověděli jste správně?

Odp1: Faraon, Obří hlava a Žába, Prolezovačky

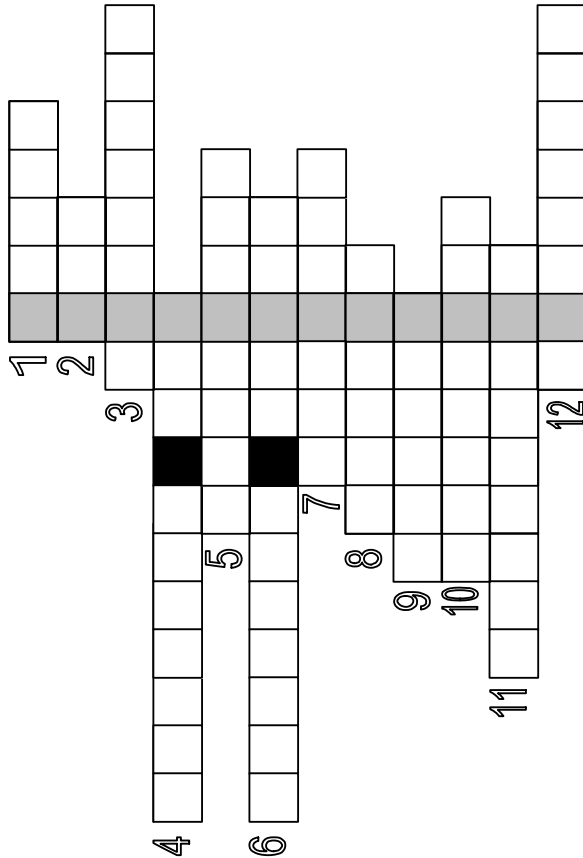
Odp2. pískovec

Otázky navíc:

- Co je to geologie?
- Co způsobilo vznik a tvar Pokliček?

Víte, že...???

- na Kokořínsku nejsou pouze jedny Pokličky? Ty Mšenské asi znají všichni, ale naproti přes údolí Kokořínského dolu se nachází ještě menší Jestřebické pokličky
- Bludiště je skalní město? Není to sice skalní město jaké najdete např. v Adršpachu nebo v Českém ráji – je to typ okrajového skalního města

3. Lesní fauna

Od Romanovské hájovny jsme se dostali až ke Švédskému valu. Vypráví se, že za dob Třicetileté války (r. 1618 – 1648) zde tábořilo švédské vojsko pod vedením Lennarta Torstenson, když táhli na Prahu (r.1643). Nyní se zde můžete za kůlovým opevněním vyfotografovat se švédským vojákem.

Odpověděli jste správně?

Odp1: 7 – 10 let, královna dokonce 10 – 20 let

Odp2: prase divoké, srna obecná, veverka obecná, jezevec lesní, liška obecná, muflon, myšice lesní, ježek západní, kuna lesní i skalní, netopýr velký, rejsek obecný

Otázky navíc:

- Víte čím se živí prase divoké?
- Víte čím je pro les užitečný chrobák lesní?

Víte, že....?

- slepýš se živí žížalami, pavouky a plži? Tento beznohý ještěr dorůstá délky až 45cm a může se dožít i 30 let. Věděli jste, že stejně jako ještěrka může v případě ohrožení odlomit svůj ocas?
- výr velký je naše největší sova? Dorůstá až 75cm. Živí se převážně obratlovci až do velikosti zajíce a s oblibou loví ježky

Tímto jsme se dostali na úplný konec stezky.

Cestou jsme potkali tři památné stromy. Dva v Romanově: _____ a _____ a další na konci Mšena _____ (pokud jste si jich všimli, vyplňte názvy).

Mimochodem lípa je i náš národní strom. Dokázali byste od sebe rozpoznat lípu malolistou a velkolistou? ... Bohužel to není podle velikosti listů. Lípa malolistá má na spodní straně listů rezavé chloupky, zatímco velkolistá je má bílé. Dalším rozlišovacím znakem je oříšek – plod lípy. Malolistá jej má hladký a měkký, oproti tomu velkolistá rýhovaný a tvrdý.

Na závěr naší cesty si můžete zkusit vyplnit doplňovačku. V tajence se Vám objeví místo na Cinibulkově naučné stezce. Prodírání se tímto útvarem sloužilo ještě na počátku 19. stol za jakousi formu odpuštění za své hříchy.

I pro děti je na dalších stránkách připravený kvíz na závěr – a to Bludiště.

Věříme, že se na tuto naučnou stezku budete rádi vracet a přejeme Vám mnoho šťastných kilometrů v kokořínské přírodě.

5. Historie Mšena

Zde u Městských lázní končíme putování po NS, kterou Město Mšeno a klub českých turistů pojmenovali po významném mšenském rodákovi J. B. Cinibulkovi.

Na poslední zastávce se dozvíte zajímavosti o Mšeně a o životě a díle J. B. Cinibulka. Zároveň si na dvou jednoduchých otázkách můžete vyzkoušet, zda jste četli pečlivě a zda znáte odpovědi.

Odpověděli jste správně?

Odp1: Učitel a později ředitel

Odp2: r. 1306

Otázky navíc:

- Znáte i jiné mšenské rodáky? Vyjmenujete alespoň dva?
- Jak se jmenuje kostel, který se nachází poblíž náměstí Míru?

Víte, že...?

- za starých dob ve zdejší oblasti převažovalo rolnictví a ovocnářství? Nejvíce se zde dařilo třešním. Dlouhou dobu (až do počátku 19.století) se zde pěstovala např. mšenská odrůda „svatojáňky“
- v 19. století bylo Mšeno významnou chmelařskou oblastí? Pěstoval se zde tzv. „červeňák“ nebo „vuglík“, ale i tradiční „zeleňák“

4. Lesní flóra

Na předposledním zastavení se dozvíme něco a rostlinkách, se kterými se můžeme v lese setkat – některé nám mohou být prospěšné – mají léčivé účinky, na jiné je potřeba dát si pozor.

Odpověděli jste správně?

Odp1: od jara až do podzimu různé druhy hub, v létě borůvky, ostružiny, lesní jahody, na podzim žaludy, bukvice, jeřabiny, liskové oříšky..

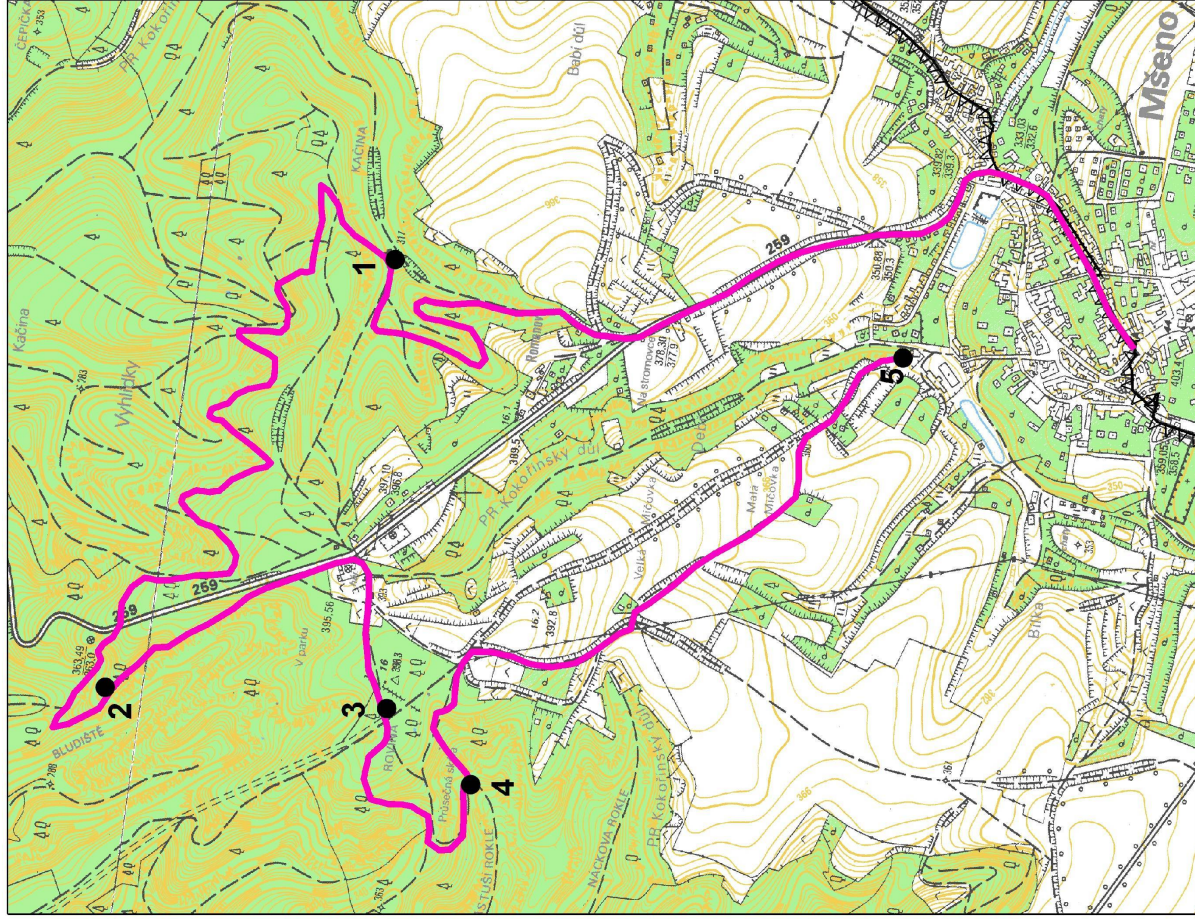
Odp2: plody rulíku zlomocného, plody konvalinky, vrání oko čtyřlísté

Otázky navíc:

- Víte proč se listnaté stromy na podzim barví dožluta a listy na zimu opadají?
- Jaké jsou rozdíly mezi borůvkou a brusinkou?

Víte, že...???

- rulík zlomocný je sice pro lidi jedovatý, ale ptáci a králíci jej jíst mohou?
- jmelí je poloparazit? Tato rostlinka odebírá svému hostiteli (převážně jehličnatým stromům) minerální látky, naproti tomu i jisté látky hostiteli poskytuje. V anglosaských zemích je považováno za symbol lásky – líbání pod jmelím se odsud rozšířilo do celého světa

Címbulkova naučná stezka

- stojany
- stezka
- ▨ Hranice CHKO Kokoříň

0 100 200 400 600 metrů